

EMD-bulletin

– nytt fra menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Nr. 4 År 2021 Dato 22. juni Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Siden forrige EMD-bulletin har det blitt avsagt to avgjørelser mot Norge, og i alt ni mot de nordiske landene. Under følger sammendrag av tre saker, blant disse de to sakene mot Norge.

Det første gjelder LO og Norsk Transportarbeiderforbund mot Norge. Spørsmålet var om Høyesteretts avgjørelse i Holship-saken utgjorde en krenkelse av forenings- og forsamlingsfriheten i EMK artikkel 11. Domstolen fant at Høyesteretts avgjørelse om at Norsk Transportarbeiderforbunds boikott mot et dansk selskap var ulovlig, ikke utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Det andre sammendraget, Omdahl mot Norge, gjelder retten til rettferdig rettergang etter EMK artikkel 6. Spørsmålet var om offentlig skifte av et dødsbo som tok 22 år og fire måneder var i overensstemmelse med kravet til rettergang «innen rimelig tid» i EMK artikkel 6 § 1. Domstolen konstaterte at saksbehandlingstiden ikke utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Til sist følger sammendrag av saken Lăcătuș mot Sveits, der spørsmålet var om ileggelse av bot og fengselsstraff for offentlig tiggung utgjorde en krenkelse av EMK artikkel 8. Domstolen kom til at inngrepet ikke var proporsjonalt med tanke på statens formål om å hindre kriminalitet eller å beskytte forbipasserende, slik at det ikke oppfylte kravet om å være «nødvendig i et demokratisk samfunn» etter artikkel 8 § 2. Dermed forelå krenkelse av artikkel 8.

Norwegian Confederation of Trade Unions (LO) and Norwegian Transport Workers Union (NTF) v. Norway

---

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon) - Dom

TITTEL: CASE OF NORWEGIAN CONFEDERATION OF TRADE UNIONS (LO) AND NORWEGIAN TRANSPORT WORKERS' UNION (NTF) v. NORWAY

AVSIGELSES DATO: 10/06/2021

SAKSNR.: 45487/17

VIKTIGHETSnivå: 2

KLAGER: NORWEGIAN CONFEDERATION OF TRADE UNIONS (LO) AND NORWEGIAN TRANSPORT WORKERS' UNION (NTF)

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-210332>

KONKLUSJON: Ingen krenkelse av Artikkel 11 – Forsamlings- og foreningsfrihet (Artikkel 11-1 Foreningsfrihet)

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

11

11-1

11-2

STIKKORD:

(Art. 11) Freedom of assembly and association

(Art. 11-1) Freedom of association

(Art. 11-2) Necessary in a democratic society

(Art. 11-2) Protection of the rights and freedoms of others

Margin of appreciation

Proportionality

/

(Art. 11) Forsamlings- og foreningsfrihet

(Art. 11-1) Foreningsfrihet

(Art. 11-2) Nødvendig i et demokratisk samfunn

(Art. 11-2) Beskyttelse av andres rettigheter og friheter

Skjønnsmargin

Forholdsmessighet

RETTSPRAKSIS:

Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Ireland [GC], no. 45036/98, §§ 152-153, ECHR 2005 VI, §§ 155-56

Chassagnou and Others v. France [GC], nos. 25088/94 and 2 others, § 113, ECHR 1999 III

Demir and Baykara v. Turkey [GC], no. 34503/97, ECHR 2008

Gustafsson v. Sweden, no. 15573/89, 25 April 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996 II

Hrvatski liječnički sindikat v. Croatia, no. 36701/09, § 56, 27 November 2014

Jeunesse v. the Netherlands [GC], no. 12738/10, § 110, 3 October 2014

Jhangiryan v. Armenia, nos. 44841/08 and 63701/09, § 114, 8 October 2020

Konkurrenten.no AS v. Norway (dec.), no. 47341/15, 5 November 2019

National Union of Rail, Maritime and Transport Workers v. the United Kingdom, no. 31045/10, § 106, ECHR 2014

Ognevenko v. Russia, no. 44873/09, § 73, 20 November 2018

Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland [GC], no. 931/13, § 164, 27 June 2017

Sindicatul «Păstorul cel Bun» v. Romania [GC], no. 2330/09, ECHR 2013 (extracts)

Unite the Union v. the United Kingdom (dec.), no. 65397/13, § 55, 3 May 2016

Webster v. the United Kingdom, no. 7601/76, 13 August 1981, § 13, Series A no. 44

Wilson, National Union of Journalists and Others v. the United Kingdom, nos. 30668/96 and 2 others, § 46, ECHR 2002 V

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 11 om retten til foreningsfrihet. Spørsmålet var om Høyesteretts avgjørelse om at Norsk Transportarbeiderforbunds boikott mot et dansk selskap var ulovlig, utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Den første klageren er Norsk Transportarbeiderforbund (NTF). NTF er medlem av Landsorganisasjonen i Norge (LO), som er den andre klageren.

På 1970-tallet inngikk NTF og LO på den ene siden og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) på den andre siden «Rammeavtale om fastlønnssystem for losse- og lastearbeidere». Rammeavtalen ga fortrinnsrett til losse- og lastearbeid i flere av de største havnene i Norge, inkludert havnen i Drammen. I forbindelse med dette ble Administrasjonskontoret for havnearbeid i Drammen (Administrasjonskontoret) opprettet som skulle sørge for riktig mengde arbeidere og liknende. Alle havnearbeidere i Drammen var ansatt av Administrasjonskontoret.

Holship Norge AS var et heleid norsk datterselskap av det danske spedisjonsselskapet Holship Holdning A/S. Holship etablerte seg i Norge i 1996 og var ikke del av NHO eller rammeavtalen. Frem til 2013 brukte Holship arbeidskraften fra Administrasjonskontoret til lossing og lasting ved Drammen havn. I 2013 ansatte selskapet fire nye arbeidstakere som, i tillegg til å utføre andre oppgaver, skulle utføre losse- og lasteoperasjoner.

I juni 2013 sendte NTF varsel til Riksmekleren om boikott for å sikre en tariffavtale med fortrinnsrett. NTF tok så saken til Drammen tingrett og ba om en avgjørelse i forkant om at den varslede boikotten ikke var ulovlig. I mars 2014 kom tingretten til at boikotten var lovlig. Holship anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten konkluderte i september 2014 i likhet med tingretten med at boikott ville være lovlig. Lagmannsretten uttalte at det i utgangspunktet ikke var et rettsstridig formål å bruke boikott til å sikre en tariffavtale.

Holship anket dommen videre til Høyesterett, der Høyesteretts ankeutvalg i mai 2016 besluttet hva som skulle prøves. Ankeutvalget avgjorde at Høyesterett skulle ta stilling til anvendelsen av konkurranserett på tariffavtaler, hvorvidt boikotten var ulovlig på grunn av Holships etableringsrett etter EØS-avtalen artikkel 31 og forholdet mellom den bestemmelsen og ILO-konvensjonen nr. 137. Videre skulle Høyesterett, dersom boikott var i strid med

etableringsretten i EØS-avtalen, avgjøre hvordan retten til boikott skulle veies mot Grunnloven § 101 og artikkel 11 av Konvensjonen.

Høyesterett, som behandlet saken i plenum, kom i desember 2016 til at boikotten ville være ulovlig. Høyesterett delte seg i et flertall på ti dommere og et mindretall på syv dommere.

Høyesteretts flertall anerkjente at de hadde erklært en liknende boikott lovlig i Sola-havnen i 1997, men i den saken hadde ikke etableringsretten etter EØS-avtalen vært påberopt, og dermed hadde ikke spørsmålet blitt prøvd. I den gjeldende saken hadde derimot EØS-retten blitt påberopt, og EFTA-domstolen hadde gitt en rådgivende uttalelse til Høyesterett der den uttalte at fortrinnsretten som fulgte av Rammeavtalen sannsynligvis utgjorde et brudd på den frie etableringsretten.

Ifølge Høyesterett var etableringsretten en av de mest grunnleggende rettighetene i EØS-samarbeidet. Derfor krevdes det en rimelig balanse mellom den mulige retten til boikott etter artikkel 11 i Konvensjonen og Holships frie etableringsrett etter EØS-avtalen. I denne sammenheng fant flertallet at vurderingen av disse interessene var like av natur ettersom rettigheter etter EØS-avtalen kunne rettferdiggjøre inngrep i menneskerettighetene og menneskerettigheter kunne rettferdiggjøre inngrep i rettigheter etter EØS-avtalen. Høyesterett uttalte at hvilket regelsett man tok utgangspunkt i, ikke var avgjørende for utfallet. Flertallet tok utgangspunkt i etableringsretten under artikkel 31 av EØS-avtalen.

Etter flertallets syn var det ikke tvilsomt at fortrinnsretten som NTF prøvde å presse Holship til å akseptere utgjorde et brudd på etableringsretten etter artikkel 31 i EØS-avtalen. Spørsmålet for Høyesterett ble dermed om fortrinnsretten kunne rettferdiggjøres av unntakene til den aktuelle friheten.

Flertallet viste til at etter EU-domstolens praksis kunne inngrep i etableringsretten rettferdiggjøres dersom inngrepet ikke diskriminerer etter nasjonalitet, er begrunnet i tvingende allmenne hensyn og er egnet og nødvendig for å oppnå det ønskede formålet.

Førstvoterende pekte på at NTFs endelige mål var å ivareta arbeideres rettigheter, men at dette ikke i seg selv var tilstrekkelig til å rettferdiggjøre inngrep i etableringsretten. Administrasjonskontoret var en separat juridisk person og beskyttelsen av arbeids- og lønnsvilkår ble relativt indirekte. Den primære effekten av den varslede boikotten var imidlertid at Holship ble nektet markedsadgang. Dette skilte seg fra kollektive handlinger som søkte lønnsøkninger, bedre arbeidsvilkår eller hindring av oppsigelser.

Flertallet slo fast at det ikke var nødvendig å vurdere om retten til boikott var beskyttet under artikkel 11 i Konvensjonen, og at dersom det forelå en slik rettighet, måtte den uansett vært underlagt den ordinære forholdsmessighetsvurderingen.

Boikotten ville medføre betydelige inngrep i etableringsretten og være i konflikt med andre arbeideres interesser. Dersom Holship fikk gjennomføre losse- og lasteoperasjonene ville det generere arbeidsplasser hos Holship, og fra et menneskerettighetsperspektiv var det vanskelig å argumentere for at disse arbeidsplassene var mindre verdt enn arbeidsplasser hos Administrasjonskontoret.

Høyesteretts flertall konkluderte med at fortrinnsretten NTF krevde verken var tilstrekkelig rettferdiggjort eller tilfredsstilte kravene til en rimelig balanse mellom motstridende rettigheter. Boikotten hadde dermed et rettstridig formål fordi den krenket etableringsretten i artikkel 31 av EØS-avtalen, og dette medførte at boikotten var ulovlig etter boikottloven.

Saken ble brakt inn for Domstolen av NTF og LO i juni 2017.

Anførsler

Klagerne anførte at avgjørelsen om å kjenne boikotten ulovlig hadde krenket deres rett til foreningsfrihet i artikkel 11 av Konvensjonen. De la vekt på betydningen av tariffavtaler i lønns- og arbeidsvilkår i Norge, og at hensikten med boikotten var å beskytte rettighetene i kjernen av fagforeningsaktivitet, nemlig retten til organiserte arbeidsvilkår for losse- og lastearbeidere.

Staten anførte at EØS-retten ga en liknende beskyttelse av menneskerettighetene som Konvensjonen. Dette innebar en presumpsjon for overholdelse av Konvensjonen i tråd med Bosphorus-dommen.

Videre anførte staten at Domstolen i sin rettspraksis ikke hadde tatt stilling til om boikott var beskyttet under artikkel 11 i Konvensjonen. Under alle omstendigheter hevdet staten at Høyesteretts dom av desember 2016 var i tråd med vilkårene i artikkel 11 § 2.

Domstolens vurdering

Domstolen uttalte innledningsvis at den ikke tidligere har tatt stilling til liknende saker om varslede boikotter er beskyttet av forsamlings- og foreningsfriheten i artikkel 11 § 1 i Konvensjonen. Den aktuelle kollektive handlingen var i dette tilfellet en blokade fra NTF for å

presse Holship om å inngå tariffavtale med fortrinnsrett for losse- og lastearbeidere ansatt i Administrasjonskontoret.

Domstolen hadde i sin tidligere praksis fastslått at fagforeninger er et spesielt aspekt av foreningsfriheten. Artikkel 11 garanterer imidlertid ikke fagforeninger eller deres medlemmer spesialbehandling fra staten. Konvensjonen skal ivareta retten til å beskytte de fagorganisertes rettigheter gjennom handlinger fra fagforeninger.

I lys av det ovennevnte fant Domstolen at den aktuelle boikotten falt innenfor anvendelsesområde i artikkel 11 § 1. Følgelig var ikke klagen åpenbar grunnløs, og det var heller ikke andre grunner etter artikkel 35 til at klagen ikke kunne prøves. Derfor kom Domstolen til at klagen måtte erklæres prøvbar.

Det var ikke omtvistet at Høyesteretts dom utgjorde et «inngrep» i fagforeningenes rettigheter under artikkel 11 § 2.

I vurderingen om inngrepet hadde hjemmel i lov, fant Domstolen at Høyesteretts dom hadde tilstrekkelig rettsgrunnlag i lov om boikott (boikottloven) av 5. desember 1947 nr. 1. Domstolen fant videre at avgjørelsen om å erklære boikotten ulovlig var gjort for å beskytte «andres rettigheter og friheter», i dette tilfellet selskapers frie etableringsrett som følger av EØS-avtalen, som er inkorporert i EØS-loven.

Domstolen påpekte at formålet med artikkel 11 var å beskytte individer fra vilkårlige inngrep fra statsmyndighetene, men at statene også kan ha positive forpliktelser til å sikre effektivt vern av slike rettigheter.

Domstolen har tidligere fastslått at artikkel 11 § 1 gir medlemmer av fagforeninger rettigheter til at foreningen skal bli hørt, men at statene har flere valgmuligheter til å oppfylle dette. Retten til tarifforhandlinger har ikke blitt tolket som en rett til tariffavtale og retten til å streike innebærer ikke en rett til å vinne frem i forhandlingene. Konvensjonen artikkel 11 krever at nasjonal rett skal muliggjøre fagforeningers arbeid for å beskytte sine medlemmers interesser.

Domstolen har videre uttalt at rettsutviklingen i innholdet av artikkel 11 er kjennetegnet av to veiledende prinsipper. For det første tar Domstolen hensyn til helheten av statens tiltak for å sikre fagforeninger friheter. For det andre aksepterer ikke Domstolen inngrep som påvirker de mest grunnleggende elementene i fagforeningers rettigheter, som fører til at fagforeningene står uten reelle rettigheter. Det er en indre sammenheng mellom disse prinsippene. Det innebærer

at selv om staten i utgangspunktet er fri til å bestemme hvilke tiltak den iverksetter for å sikre foreningsfriheten, må den ta hensyn til de elementene Domstolen i sin rettspraksis har fremhevet som de mest grunnleggende.

De grunnleggende elementene inkluderer blant annet retten til å opprette og bli medlem av en fagforening, forbudet mot «closed-shop»-klausuler, retten til tarifforhandlinger og liknende. Domstolen har uttalt at listen ikke er uttømmende og den må utvikles i takt med utvikling i arbeidsfeltet. Domstolen minnet om at Konvensjonen er et levende instrument som må tolkes i lys av nåtidens omstendigheter og i samsvar med utviklingen i folkeretten.

I lys av de vanskelige sosiale og politiske vurderingene som oppstår i balanseringen av motstridende interesser og de store nasjonale ulikhetene på dette feltet, nyter staten en vid skjønmargin.

Domstolen understreket at dens jurisdiksjon er begrenset til Konvensjonen, og at den ikke har kompetanse til å ta stilling til ILO-Konvensjonen, Den europeiske sosialpakt eller EU-regler. Videre er det nasjonale myndigheter og domstoler som må ta stilling til disse regelsettene, mens Domstolens rolle er å avgjøre om vurderingene er i tråd med Konvensjonen.

Domstolen gikk så over til den konkrete vurderingen. Domstolen måtte først ta stilling til to preliminnære spørsmål.

Holship anførte for de nasjonale domstolene at boikotten var ulovlig fordi den var i strid med den «negative foreningsfriheten» i artikkel 11 § 1. Anførselen førte ikke frem hos Borgarting lagmannsrett og ble ikke diskutert av Høyesteretts flertall. Mindretallet viste til lagmannsrettens vurdering.

Domstolen bemerket at noen av de nasjonale domstolene pekte på at dersom den varslede boikotten innebar en «closed-shop», kunne dette påvirke den negative foreningsfriheten. I så fall hadde saken krevd en balansering av motstridende rettigheter etter artikkel 11 § 1.

De nasjonale domstolene kom imidlertid ikke til at det var aktuelt i denne saken, og etter høyesterettsdommen var boikotten rettstridig ettersom den utgjorde et inngrep i Holships etableringsrett.

På bakgrunn av denne vurderingen og det faktum at det ikke ble fremmet noen påstander som utilstrekkelig beskyttelse av den negative foreningsfriheten, fant Domstolen at vurderingen måtte begrenses til nødvendigheten av inngrepet etter artikkel 11 § 2.

Når det gjaldt det andre preliminære spørsmålet, gjentok Domstolen at dersom en stat har overført jurisdiksjon til en organisasjon som beskytter rettigheter på en tilsvarende måte som Konvensjonen, er det en presumpsjon for at staten ikke har brutt Konvensjonen ved at den gjennomfører forpliktelser som følger av medlemskap i den andre organisasjonen. Dette omtales som Bosphorus-presumpsjonen.

Staten argumenterte for at selv om EU-rett og EØS-rett har ulike kjennetegn, gjelder den aktuelle saken anvendelse av hoveddelen av EØS-avtalen som samsvarer med EU-retten, og derfor må presumpsjonen gjelde.

Domstolen viste til Konkurrenten.no-avgjørelsen om at presumpsjonen som følger av Bosphorus-dommen i utgangspunktet mangler når det gjelder gjennomføring av EØS-rett. To trekk fra avgjørelsen ble trukket frem.

For det første, og i motsetning til EU-retten, er det innenfor EØS-avtalen ikke direkte virkninger eller forrang. For det andre, til tross for at EFTA-domstolen blant annet i Yabbi-saken (E-28/15) har fremhevet homogenitets-målsettingen, inkluderer ikke EØS-avtalen Den europeiske unions charter om grunnleggende rettigheter eller referanser til andre rettslige instrumenter som har samme status som Konvensjonen.

I ettertid er det anerkjent at de fundamentale rettighetene tilhører de generelle prinsippene i EU-retten. Domstolen anså det derfor ikke som avgjørende for spørsmålet om Bosphorus-presumpsjonen at EØS-avtalen ikke inkluderer EU-pakten.

Domstolen la vekt på at EØS-retten ikke er formelt overordnet eller har direkte virkning, i tillegg til at rådgivende uttalelser fra EFTA-Domstolen ikke er bindende. Domstolen la etter dette til grunn at Bosphorus-presumpsjonen ikke gjaldt for EØS-avtalen i denne saken.

Domstolen måtte derfor avgjøre om inngrepet var nødvendig for å oppnå formålet i artikkel 11 i Konvensjonen.

Etter å ha tatt stilling til de to preliminære innsigelsene, tok Domstolen stilling til sakens kjerne, nødvendighetsvurderingen. I denne sammenhengen påpekte Domstolen at retten til å delta i en kollektiv handling kan søke å beskytte andre, spesielt interessene til arbeidstakere og hindring av sosial dumping. Imidlertid fant flertallet i Høyesterett i denne saken at Rammeavtalen og systemet med fortrinnsrett hadde lite å gjøre med beskyttelse av arbeidstakere og at fordelene

var relativt indirekte. Den primære virkningen av boikott ville være å nekte Holship adgang til markedet.

Selv om Høyesterett var delt i vurderingen av faktum og jus, la Domstolen vekt på at det i første omgang er opp til de nasjonale myndighetene å tolke og bruke nasjonal rett. Høyesterett foretok i sin dom en omfattende prøving av de motstridende interesser. Karakteriseringen av boikotten som et middel for å hindre andre adgang til markedet for laste- og lossetjenester var sentral i vurderingen. Videre var det relevant at boikotten rammet en tredjepart.

Størrelsen på skjønnsmarginen avhenger av arten og omfanget av inngrepet, det forfulgte formålet, de konkurrerende rettighetene og interessene til andre som blir rammet av ubegrenset utøvelse av retten. Domstolen påpekte at det ikke var dens oppgave å ta plassen til de nasjonale domstolene, men å foreta en helhetsvurdering om domstolenes vurdering er i tråd med Konvensjonen. Når balanseringstesten har vært foretatt i tråd med Domstolens rettspraksis, krever det sterke grunner for at Domstolen skal endre utfall.

I den konkrete saken er det på det rene at partene forhandlet og kom frem til en ny tariffavtale. Inngrepet i artikkel 11 hindret ikke fagforeningene fra tarifforhandlinger. Domstolen kom til at det ikke forelå «sterke grunner» til å endre Høyesteretts konklusjon.

Selv om Domstolen konkluderte med at de nasjonale domstolene var innenfor sin skjønnsmargin, hadde den en kommentar til den foretatte avveiningen.

For det første aksepterte Domstolen at beskyttelse av andres rettigheter etter EØS-retten kan rettferdiggjøre inngrep i rettighetene i artikkel 11 av Konvensjonen. Imidlertid bemerket Domstolen at for at en kollektiv handling skal nå sitt formål, kan den måtte gripe inn i frihetene i det indre marked, slik som i denne saken. Negative finansielle virkninger for selskapet var et viktig poeng i boikotten. På samme måte som retten til å streike ikke innebærer en rett til å vinne frem, vil ikke økonomiske konsekvenser av en kollektiv handling være avgjørende i en forholdsmessighetsvurdering under artikkel 11 § 2. Selv når staten gjennomfører forpliktelser som følger av EU- eller EØS-rett må staten sikre at inngrep i artikkel 11 ikke påvirker de grunnleggende elementene av fagforeningsfriheten.

Slik som klagerne påpekte i sine anførsler, er det en fare for at en nasjonal domstol balanserer rettigheter etter Konvensjonen mot rettigheter i EØS-avtalen på en måte som bare hadde vært hensiktsmessig dersom saken omhandlet motstridende fundamentale rettigheter i Konvensjonen. Etter artikkel 11 i Konvensjonen, er ikke etableringsretten i EØS-retten en

motstående grunnleggende rettighet, men et viktig hensyn som inngår i forholdsmessighetsvurderingen i artikkel 11 § 2. Denne faren må nasjonale domstoler forsøke å unngå, selv om det er tale om overholdelse av EØS- eller EU-forpliktelser.

Selv om Høyesterett ikke tilnærmet seg spørsmålet med utgangspunkt i fagforeningenes rettigheter etter artikkel 11, vurderte Domstolen at dette likevel var innenfor den vide skjønnsmarginen Høyesterett hadde. Høyesterett fremførte videre relevante og tilstrekkelige grunner til å rettferdiggjøre sin endelige konklusjon.

På bakgrunn av dette konkluderte Domstolen enstemmig med at det ikke forelå en krenkelse av artikkel 11 i Konvensjonen.

Omdahl v. Norway

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (femte seksjon) - Dom

TITTEL: CASE OF OMDAHL v. NORWAY

AVSIGELSESDATO: 22/04/2021

SAKSNR.: 46371/18

VIKTIGHETSNIVÅ: 2

KLAGER: Omdahl

INNKLAGET: Norge

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-209358>

KONKLUSJON: Ingen krenkelse av Artikkel 6 – Retten til en rettferdig rettergang (Artikkel 6 – Sivilprosess Artikkel 6-1 – Innen rimelig tid

VOTUM: Ikke separat votum

ARTIKLER:

6

6-1

STIKKORD:

Art. 6) Right to a fair trial

(Art. 6) Civil proceedings

(Art. 6-1) Reasonable time

/

(Art. 6) Retten til en rettferdig rettergang

(Art. 6) Sivilprosess

(Art. 6-1) Innen rimelig tid

RETTSPRAKSIS:

Frydlender v. France [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII

Gilligan v. Ireland, no. 55276/17, §§ 45-46, 18 March 2021

Humen v. Poland [GC], no. 26614/95, § 66, 15 October 1999

Kolasiński v. Poland, no. 46243/99, 1 February 2005

Komanický v. Slovakia (no. 2), no. 56161/00, § 108, 2 October 2007

Oliveira Modesto and Others v. Portugal, no. 68445/10, §§ 70 and 72, 29 January 2019

Proszak v. Poland, 16 December 1997, § 40, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII

Selmani and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia, no. 67259/14, § 27, 9 February 2017

Siegel v. France, no. 36350/97, § 33, ECHR 2000 XII

Sürmeli v. Germany [GC], no. 75529/01, § 129, ECHR 2006 VII

Zongorová v. Slovakia, no. 28923/06, 19 January 2010

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 6 om retten til en rettferdig rettergang. Spørsmålet var om offentlig skifte av et dødsbo som tok 22 år og fire måneder var i overensstemmelse med kravet til rettergang «innen rimelig tid» i Konvensjonen artikkel 6 § 1.

Fakta

Klageren er en norsk mann født i 1951 bosatt i Oslo. I april 1993 døde klagerens bestefar, som i sin levetid hadde opparbeidet seg større verdier fra shipping, eiendom og andre industrielle aktiviteter. Verdiane i boet var omtrent NOK 100 millioner og boets gjeld var på omtrent NOK 10 millioner. Arvingene var ved avdødes bortgang tre barn og to barnebarn, men to av barna døde før boet var ferdig skiftet.

Offentlig skifte av boet ble åpnet i mai 1993 for skifteretten. Under skiftet av boet oppstod det en rekke tvister mellom arvingene. I begynnelsen av bobehandlingen ble noen eiendeler omgjort til kontanter, men deretter oppstod en rekke rettslige tvister mellom arvingene om retten til fysiske eiendeler etter avdødes testament. Dette resulterte i at bobehandlingen ble satt på vent frem til årsskiftet 2005/2006. Skifteretten gjorde i denne perioden forsøk på å fortsette bobehandlingen, men avgjørelsene ble opphevet eller endret av lagmannsretten.

Under skiftet oppstod også tvister knyttet til en trust avdøde hadde opprettet på Bahamas. Denne ble kjent for arvingene først i 2002, omtrent halvveis ut i skiftet. Tvistene knyttet til trusten omhandlet hvilke midler som tilhørte boet og skattlegging av boet og arvingene. Spørsmålene som omhandlet skattlegging ble endelig avklart først i 2010. Etter dette ble det foretatt en midlertidig fordeling fra boet der en gren livsarvinger fikk utdelt midler, som ledet til nye tvister i retten. På samme tid oppstod en rekke andre tvister mellom flere av arvingene, blant annet om salg av aksjer i selskaper som tilhørte boet og om en dommers habilitet. De rettslige skrittene som følge av dette ble avsluttet i 2012.

Skifteretten avgjorde den endelige fordelingen fra boet i 2014, men også denne ble anket. Den endelige utdelingen fra boet fant sted i 2015. Dermed hadde det tatt 22 år og fire måneder å fullføre det offentlige skiftet.

I mars 2016 tok klageren ut stevning mot staten med krav om fastsettelsesdom for at hans rettigheter etter Konvensjonen artikkel 6 § 1 var blitt krenket, fordi skiftet av boet ikke hadde oppfylt kravet til rettergang «innen rimelig tid». For dette krevde han også erstatning.

Tingretten uttalte at tiden det hadde tatt å skifte boet isolert sett klart indikerte av Konvensjonen var blitt krenket, men mente det måtte legges betydelig vekt på kompleksiteten av bobehandlingen. Det hadde ikke blitt bevist at det var perioder med inaktivitet under bobehandlingen, og skylden for tiden skiftet hadde tatt kunne etter tingrettens mening ikke legges på staten. Tingretten konkluderte med at artikkel 6 § 1 ikke var krenket.

Klageren anket dommen til lagmannsretten. Lagmannsretten slo fast at bobehandlingen hadde vært veldig lang og lengre enn både det som var ønskelig og normalt. På den annen side ble det uttalt at dødsboskiftet måtte karakteriseres som ekstraordinært. Det hadde vært betydelige verdier i boet, og skiftet var blitt vanskeliggjort og forsinket av det høye antallet rettslige skritt initiert av arvingene. Lagmannsretten mente det ikke hadde vært inaktivitet under bobehandlingen, og at fremgang i skiftet ikke hadde vært hindret av manglende ressurser. Det ble lagt vekt på at skifteretten hadde forsøkt å avhjelpe den lange behandlingstiden med flere tiltak, blant annet ved å foreta midlertidige fordelinger fra boet.

Lagmannsretten kunne ikke se hvordan skifteretten lovlig kunne ha gjort mer for å forhindre arvingene fra å forsinke bobehandlingen eller at det var andre lovlige skritt skifteretten kunne tatt for å få fortgang i skiftet.

Lagmannsretten konkluderte under noe tvil med at artikkel 6 § 1 ikke var krenket, men kom til forskjell fra tingretten til at klageren hadde hatt tilstrekkelig aktuell interesse i å få avgjort kravet sitt om fastsettelsesdom for brudd på EMK.

I juni 2018 nektet Høyesteretts ankeutvalg anke over saken fremmet.

Klageren brakte saken inn for Domstolen i september 2018.

Anførsler

Klageren anførte at tiden det hadde tatt å skifte dødsboet ikke oppfylte kravet til rettergang «innen rimelig tid» i Konvensjonen artikkel 6 § 1. Klageren mente blant annet at kompleksiteten av boet ikke kunne forklare lengden på behandlingen, og at bobehandlingens lengde var en indikasjon på perioder med inaktivitet.

Staten hevdet at behandlingen av et dødsbo etter nasjonal rett ikke primært sikter på å løse konflikter, men er en service for arvingene. I den konkrete saken var det ingenting som tydet på mangel på effektivitet eller strukturelle problemer i domstolsystemet. Saken var helt spesiell og svært kompleks, hvor arvingene selv hadde forlenget saksbehandlingen ved de mange søksmål.

Domstolens vurdering

Det ble innledningsvis slått fast at det var grunnlag for å tillate saken fremmet.

Domstolen innledet vurderingen av sakens realitetsspørsmål med å vise til at rimeligheten av bobehandlingens lengde måtte vurderes i lys av omstendighetene i saken. Videre viste den til tre kriterier for vurderingen, som følger av Domstolens rettspraksis: Sakens kompleksitet, adferden til klageren og de relevante myndighetene og hva som stod på spill for klageren i tvisten.

Domstolen trakk frem at det bare er forsinkelser som kan tilskrives staten som kan lede til manglende overholdelse av kravet om «rimelig tid». Videre klargjorde den at selv om et rettssystem bygger på disposisjonsprinsippet, at partene må foreta prosesshandlinger, fritar ikke partenes holdning retten fra å sørge for den hurtighet i rettsbehandlingen som kreves etter Konvensjonen artikkel 6 § 1. Domstolen uttalte også at artikkel 6 § 1 pålegger konvensjonsstatene en plikt til å organisere rettssystemene sine slik at domstolene kan oppfylle alle kravene etter artikkel 6, inkludert plikten til å behandle saker «innen rimelig tid».

Domstolen mente at en viktig side ved den påklagde bobehandlingen var at det ved skiftet hadde oppstått flere juridiske tvister om en rekke juridiske spørsmål mellom arvingene. Dette tok Domstolen i betraktning i den videre vurderingen.

Vurderingen av «innen rimelig tid» skulle gjøres med tanke på den totale tiden det hadde tatt å skifte boet. Domstolen var enig med staten i at vurderingen måtte foretas med tanke på at skiftet av et dødsbo etter norsk lovgivning er en rettsprosess som fortsetter mens tvister avgjøres

underveis. Domstolen bemerket at saken hadde vært behandlet på to domstolsnivåer, og at både tingretten og lagmannsretten hadde gjort detaljerte og konkrete vurderinger. De nasjonale domstolene hadde samvittighetsfullt anvendt de relevante kriteriene som følger av Domstolens praksis.

Dernest subsumerte Domstolen saken under de tre kriteriene den hadde oppstilt.

Under vurderingen av sakens kompleksitet viste Domstolen til at lagmannsretten hadde funnet at bobehandlingen hadde vært eksepsjonelt kompleks. Det hadde vært betydelige verdier i boet og et høyt antall tvister, som særlig hadde påvirket mulighetene til å selge eiendeler i boet.

Under drøftelsen av adferden til myndighetene påpekte Domstolen at lagmannsretten hadde bemerket at klageren ikke hadde argumentert for at det hadde vært perioder med ren inaktivitet under bobehandlingen, med unntak av tid relatert til trusten på Bahamas. Det hadde for lagmannsretten ikke blitt argumentert for noen spesifikke praktiske skritt staten kunne eller burde foretatt for en hurtigere bobehandling. Domstolen viste til at lagmannsretten heller ikke selv kunne se hvilke skritt staten lovlig kunne foretatt seg for å få forgang i bobehandlingen. Det ble også vist til at lagmannsretten fant at fremdriften ikke var blitt hindret på grunn av ressursmangel. Domstolen viste til at mengden av rettergangsskritt som oppstod under skiftet indikerte at hvert enkelt rettergangsskritt ikke tok urimelig lang tid. Videre bemerket Domstolen at flere anker var blitt nektet fremmet, og at Høyesterett i 2009 instruerte aktiv saksbehandling, selv om den ikke fant av kravet om rettergang «innen rimelig tid» var brutt.

Når det gjaldt adferden til klageren uttalte Domstolen at klageren og hans forgjenger ikke hadde vært de mest konfliktsøkende blant arvingene. Likevel hadde også de utøvd sine rettigheter i de ulike tvistene, dels ved å foreta rettslige skritt og dels for å anke avgjørelser som ikke hadde gitt resultater i deres favør. Domstolen bemerket at de øvrige arvingene i flere tvister hadde fått medhold i sine krav, noe som indikerte at de hadde legitim interesse i å få tvistene avgjort.

Domstolen fant ikke grunnlag for å fravike lagmannsrettens vurdering av at det ikke hadde vært perioder med inaktivitet under skiftebehandlingen.

Under vurderingen av hva som stod på spill for klageren i tvisten sa Domstolen seg enig med lagmannsretten i at med henblikk på sakstypen og hva som stod på spill var det ikke påkrevet med særlige tiltak for fremdrift. Domstolen påpekte likevel at de betydelige verdiene i boet ikke bare bidro til kompleksiteten av bobehandlingen, men også innebar at arvingene hadde

betydelige økonomiske interesser i boet. Det ble påpekt at skifteretten ved flere anledninger hadde forsøkt å redusere ulempene ved midlertidige fordelinger fra boet.

Domstolen fant at de nasjonale domstolene ikke hadde anvendt Domstolens praksis feil når de kom til at artikkel 6 ikke var krenket, selv om skiftet av boet hadde tatt usedvanlig lang tid. Tiden skiftet tok skyldtes ekstraordinære omstendigheter og var ikke følge av mangler i det juridiske eller prosessuelle rammeverket for skiftet.

Domstolen konkluderte med at det ikke forelå krenkelse av Konvensjonen artikkel 6 § 1.

Lăcătuș v. Switzerland

INSTANS: Menneskerettsdomstolen – Domstol (tredje seksjon) - Dom

TITTEL: CASE OF LACATUS v. SWITZERLAND

AVSIGELSESDATO: 19/01/2021

SAKSNR.: 14065/15

VIKTIGHETSNIVÅ: Key cases

KLAGER: Violeta-Sibianca Lăcătuș

INNKLAGET: Sveits

INTERNETTPUBLISERING: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-207695>

KONKLUSJON: Krenkelse av Artikkel 8 – Retten til respekt for privatliv og familieliv (Artikkel 8-1 Respekt for privatliv) Ikke-økonomisk skade – tilkjent (Artikkel 41. Ikke-økonomisk skade Rimelig erstatning)

VOTUM: Separat votum

ARTIKLER:

8

8-1

8-2

41

STIKKORD:

(Art. 8) Right to respect for private and family life

(Art. 8-1) Respect for private life

(Art. 8-2) Necessary in a democratic society

(Art. 8-2) Prevention of disorder

(Art. 8-2) Protection of the rights and freedoms of others

(Art. 41) Just satisfaction-{general}

(Art. 41) Just satisfaction

(Art. 41) Non-pecuniary damage

Margin of appreciation

Proportionality/

(Art. 8) Retten til respekt for privatliv og familieliv

(Art. 8-1) Respekt for privatliv

(Art. 8-2) Nødvendig i et demokratisk samfunn

(Art. 8-2) Forebygging av uorden

(Art. 8-2) Beskyttelse av andres friheter og rettigheter

(Art. 41) Rimelig erstatning- {generell}

(Art. 41) Rimelig erstatning

(Art. 41) Ikke-økonomisk skade

Skjønnsmargin

Proporsjonalitet

RETTSPRAKSIS:

A. M.V. v. Finland, no 53251/13, § 76, 23 March 2017

Alam v. Denmark (dec.), no 33809/15, § 35, 6 June 2017

Artico v. Italy, 13 May 1980, § 33, Series A no 37

Beizaras and Levickas v. Lithuania, no 41288/15, § 117, 14 January 2020

Blečić v. Croatia [GC], no 59532/00, § 67, ECHR 2006 III

Boultif v. Switzerland, no 54273/00, § 47, ECHR 2001 IX

Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania [GC], no. 47848/08, § 156, ECHR 2014

Chowdury and Others v. Greece, no 21884/15, 30 March 2017

El Ghatet v. Switzerland, no 56971/10, § 47, 8 November 2016

El-Masri v. the former Yugoslav Republic of Macedonia [GC], no 39630/09, § 248, ECHR 2012

Evans v. the United Kingdom [GC], no 6339/05, § 71, ECHR 2007 I

Glor v. Switzerland, no 13444/04, § 52, ECHR 2009

Hamesevic v. Denmark (dec.), no 25748/15, § 43, 16 May 2017

Hirst v. the United Kingdom (no 2) [GC], no 74025/01, § 82, ECHR 2005 IX

Hokkanen v. Finland, 23 September 1994, § 55, Series A no 299-A

Hudorovič and Others v. Slovenia, nos. 24816/14 and 25140/14, § 116, 10 March 2020

I.M. v. Switzerland, no 23887/16, §§ 72 and 77, 9 April 2019

J. and Others v. Austria, no 58216/12, 17 January 2017

Khadija Ismayilova v. Azerbaijan, nos. 65286/13 and 57270/14, § 116, 10 January 2019

Kimlya and Others v. Russia, nos. 76836/01 and 32782/03, § 86, ECHR 2009

Kučera v. Slovakia, no 48666/99, § 122, 17 July 2007

L.E. v. Greece, no 71545/12, 21 January 2016

Levakovic v. Denmark, no 7841/14, § 45, 23 October 2018

M. and Others v. Italy and Bulgaria, no 40020/03, 31 July 2012

Mikulić v. Croatia, no 53176/99, § 53, ECHR 2002-I

Ndidi v. the United Kingdom, no 41215/14, § 76, 14 September 2017

Neulinger and Shuruk v. Switzerland [GC], no 41615/07, § 141, ECHR 2010

Otgon v. the Republic of Moldova, no 22743/07, 25 October 2016

P.G. and J.H. v. the United Kingdom, no 44787/98, § 56, ECHR 2001 IX

Parrillo v. Italy [GC], no 46470/11, § 169, ECHR 2015

Pretty v. the United Kingdom, no 2346/02, § 70, ECHR 2002 III

Rachwalski and Ferenc v. Poland, no 47709/99, § 73, 28 July 2009

Rantsev v. Cyprus and Russia, no 25965/04, ECHR 2010 (extracts)

S.M. v. Croatia [GC], no 60561/14, § 25 June 2020

Schlumpf v. Switzerland, no 29002/06, § 115, 8 January 2009

Slivenko v. Latvia [GC], no 48321/99, § 113, ECHR 2003 X

T.I. and Others v. Greece, no 40311/10, 18 July 2019

Tănase v. Moldova [GC], no 7/08, § 131, ECHR 2010

Vinks and Ribicka v. Latvia, no 28926/10, § 114, 30 January 2020

Von Hannover v. Germany (no 2) [GC], nos. 40660/08 and 60641/08, § 105, ECHR 2012

X v. Latvia [GC], no 27853/09, § 107, ECHR 2013Saken omhandler

Saken omhandler

Saken gjaldt Konvensjonen artikkel 8 om retten til privatliv. Spørsmålet var om ileggelse av bot og fengselsstraff for offentlig tigging utgjorde en krenkelse av Konvensjonen.

Fakta

Klageren er en kvinne født i 1992 med bosted i Bistrita-Nassaud i Romania. Klageren har romtilknytning.

Klageren dro til Genève i 2011 og tigget om penger ettersom hun manglet arbeid. I 2011 ble hun ilagt en bot på 100 sveitsiske franc for å ha tigget på offentlig område i strid med det generelle tiggeforbudet i sveitsisk straffelov.

I løpet av de neste årene ble hun tatt inn til politiavhør og ilagt flere bøter.

Klageren ble i januar 2014 dømt skyldig i tigging og ble ilagt en bot på 500 sveitsiske franc. Myndighetene konfiskerte også et beløp på 16,75 sveitsiske franc etter ransakelse ettersom de anså det sannsynlig at beløpet stammet fra tigging. Fordi hun ikke var i stand til å betale boten ble hun dømt til fem dager fengsel. Klageren anket saken til ankeinstansen for straffesaker og anførte at straffen utgjorde et grunnlovsstridig brudd på diskrimineringsforbudet og hennes rett til kommunikasjon. Hun hevdet videre at hun ble utsatt for brudd på retten til personlig frihet. Anken ble forkastet i april 2014. Ankeinstansen avviste at tiggeforbudet brøt klagerens rett til kommunikasjon eller at det diskriminerte romene. Klageren anket denne avgjørelsen til en føderal domstol, men også denne gangen ble anken forkastet i september i 2014. Dermed måtte klageren sone fem dager i fengsel i mars 2015.

Klageren tok deretter saken inn for Domstolen i mars 2015

Anførsler

Klageren anførte at det offentlige tiggeforbudet var et ulovlig inngrep i hennes privatliv etter Konvensjonen artikkel 8. Hun anførte at tigging var den eneste måten hun kunne tjene penger til livets opphold ettersom hun var analfabet, ekstremt fattig og utsatt for diskriminering fordi hun var rom. Videre anførte hun at tiggeforbudet utgjorde et brudd på hennes ytringsfrihet etter artikkel 10 og et brudd på diskrimineringsforbudet i artikkel 14, sammenholdt med artikkel 8.

Staten imøtegikk klagerens anførsler.

Domstolens vurdering

Domstolen uttalte innledningsvis at staten ikke bestred at klagen falt under begrepet «privatliv» i Konvensjonen artikkel 8. Det følger imidlertid av Konvensjonen artikkel 32 at Domstolen likevel må vurdere om spørsmålet faller inn under Domstolens materielle kompetanse.

Domstolen har aldri tidligere tatt stilling til spørsmålet om straffesanksjoner for tigging kan utgjøre brudd på Konvensjonen artikkel 8.

Domstolen har tidligere slått fast at «privatliv» etter artikkel 8 har et vidt anvendelsesområde, og at det ikke finnes en uttømmende definisjon av hva som utgjør «privatliv». Begrepet har en side til individets fysiske og sosiale identitet, og viser til retten til personlig utvikling og til å inngå relasjoner med andre mennesker og omverdenen. Dermed kan samspillet mellom individet og offentligheten falle innunder «privatliv». Domstolen anså at ideen om menneskeverd var grunnlaget for hele Konvensjonen, og at retten til privatliv hang sammen med artikkel 3. Domstolen påpekte at menneskeverdet vil bli alvorlig truet dersom en person ikke har midler til livsopphold. Tigging var således et forsøk på å overvinne en umenneskelig og prekær situasjon. Domstolen påpekte at formålet med Konvensjonen er å gi effektiv beskyttelse i konkrete tilfeller, og ikke bare oppstille teoretiske og illusoriske rettigheter.

I den konkrete saken var klageren ekstremt fattig, arbeidsledig og analfabet, noe staten heller ikke bestred. Domstolen fant dermed ikke grunn til å tvile på påstanden. Ettersom klageren ikke mottok sosialhjelp, aksepterte Domstolen at tiggingen var hennes mulighet for å komme seg ut av fattigdom. Ved å ha et generelt tiggeforbud der klageren ble ilagt bot, samt straffet med fengsel for å ikke betale boten, hindret sveitsiske myndigheter klageren fra kontakt med andre mennesker. For klageren var tigging hennes eneste mulighet for å få hjelp og å få dekket sine grunnleggende behov.

Domstolen konkluderte med at retten til å søke hjelp hos andre er i kjernen av rettighetene som er beskyttet i Konvensjonen artikkel 8. Følgelig kom artikkel 8 til anvendelse i saken. Klagen var dermed ikke åpenbar grunnløs etter Konvensjonen artikkel 35, og Domstolen erklærte at klagen kunne prøves.

Domstolen gjentok at klageren ble ilagt en bot på 500 sveitsiske franc, og ettersom hun ikke var i stand til å betale denne måtte hun tilbringe fem dager i fengsel. Domstolen la til grunn at dette utgjorde et inngrep i klagerens rettigheter etter artikkel 8 i Konvensjonen.

Tiltak som griper inn i retten til privatliv i Konvensjonen artikkel 8 er bare tillatt dersom inngrepet er i samsvar med lov, forfølger et legitimt mål og er nødvendig i et demokratisk samfunn. I det siste vilkåret ligger det et krav om proporsjonalitet.

Det var ikke omtvistet i saken at inngrepet var i samsvar med lov. Staten hevdet at inngrepet forfulgte et legitimt formål, idet forbudet skulle sikre offentlig sikkerhet/ordre public. Klageren delte ikke dette synet, og hevdet at tiggning ikke medførte problemer for den offentlige sikkerheten og orden.

Domstolen påpekte at utgangspunktet er nasjonale myndigheters vurderinger. Formålet med forbudet var ifølge sveitsiske myndigheter todelt. På den ene siden tok forbudet sikte på å beskytte den offentlige sikkerheten og roen. De nasjonale domstolene la vekt på at tiggere ofte har en insisterende holdning, at de trakasserer forbigående, og at de ofte plasserer seg i nærheten av minibanker, foran matbutikker eller holdeplasser for kollektivtransport og offentlige bygninger. På den andre siden søkte forbudet å bekjempe tiggernettsvek som utnytter sårbare og mindreårige mennesker.

I lys av det ovennevnte kom Domstolen til at den ikke kunne utelukke at enkelte former for tiggning, særlig former som er aggressive, kan være forstyrrende for beboere og forbipasserende. Domstolen anså videre argumentet om å hindre utnyttelse av mennesker som legitimt. Domstolen konkluderte med at inngrepet forfulgte et legitimt formål etter Konvensjonen artikkel 8 § 2. Det springende punkt ble dermed om inngrepet i den konkrete saken var «nødvendig i et demokratisk samfunn».

Domstolen gjentok at for at et inngrep skal være «nødvendig i et demokratisk samfunn» må det svare til et presserende sosialt behov og være proporsjonalt. Den gjentok videre at staten har en viss, men ikke ubegrenset, skjønnsmargin i vurderingen av hva som er nødvendig for å ivareta det legitime formålet i artikkel 8. I vurderingen må individets behov på den ene siden veies opp mot samfunnets interesser på den andre siden.

I den konkrete saken balanserte ikke tiggeforbudet interessene som sto på spill, og det generelle forbudet differensierte ikke mellom sårbare tiggere eller ufarlige tiggere og aggressive eller kriminelle tiggere. Domstolen anså det ikke nødvendig å ta stilling til om det var en rimelig balanse mellom individets rettigheter og samfunnets interesser til tross for det rigide forbudet. Domstolen bemerket at uavhengig av dette hadde staten overskredet skjønnsmarginen.

Domstolen påpekte at fengselsstraff i den konkrete saken var en alvorlig sanksjon. I lys av klagerens prekære og sårbare situasjon førte frihetsberøvelsen til ytterligere nød og sårbarhet. Domstolen vurderte at det ikke forelå sterke nok offentlige interesser til å rettferdiggjøre inngrepet i saken. Til statens anførsel om bekjempelse av menneskehandel, erkjente Domstolen at dette var et viktig formål. Domstolen var imidlertid kritisk til at å straffe ofrene var et effektivt tiltak mot menneskehandel. Videre var det ingenting som tilsa at klageren tilhørte et kriminelt nettverk eller at hun var et offer for menneskehandel, og staten anførte heller ikke dette.

Domstolen bemerket at klageren ikke hadde vært aggressiv eller påtrengende i tiggingen sin. Domstolen viste videre til en uttalelse fra FNs spesialrapportør for ekstrem fattigdom og menneskerettigheter der det heter at å skjule fattigdom i en by for å tiltrekke seg investeringer ikke er et legitimt eller relevant hensyn i menneskerettslige vurderinger.

Domstolen viste avslutningsvis at staten kunne ha oppnådd de samme formålene med mindre inngripende tiltak.

Følgelig kom Domstolen til at inngrepet ikke var proporsjonalt med tanke på statens formål om å hindre kriminalitet eller å beskytte forbipasserende. I den konkrete saken var klageren svært sårbar og ble straffet for en situasjon der hun ikke hadde andre muligheter enn å tigge for å overleve. Straffen grep inn i klagerens menneskeverd, som er selve kjernen i artikkel 8 av Konvensjonen.

Domstolen konkluderte med at inngrepet i klagerens privatliv ikke var «nødvendig i et demokratisk samfunn» etter artikkel 8 § 2. Dermed forelå det et brudd på artikkel 8.

Klageren hadde også anført at tiggeforbudet var i strid med ytringsfriheten i artikkel 10 og diskrimineringsforbudet i artikkel 14 sammenholdt med artikkel 8. Domstolen anså det imidlertid som unødvendig å ta særskilt stilling til artikkel 10 eller 14, ettersom den allerede hadde avgjort at det forelå brudd på artikkel 8.

Det følger av artikkel 41 i Konvensjonen at «Dersom Domstolen finner at brudd på konvensjonen eller dens protokoller har funnet sted, og dersom vedkommende høye Kontraherende Parts nasjonale lovverk bare tillater en delvis gjenopprettelse, skal Domstolen om nødvendig tilkjenne den krenkede part rimelig erstatning.»

Klageren krevde 1000 sveitsiske franc i erstatning for ikke-økonomisk skade. Domstolen la til grunn at krenkelsen av artikkel 8 kan ha medført viss belastning. På bakgrunn av dette ble hun tilkjent erstatning for ikke-økonomisk skade